

Termékdíjmentesség egyéni teljesítéssel csomagolás esetén

I. rész: feltételek

A termékdíjmentesség alapelvei

A környezetvédelmi termékdíjról, továbbá egyes termékek környezetvédelmi termékdíjáról szóló 1995. évi LVI. törvény 5/A.§ (3) bekezdése alapozza meg a mentesség jogintézményét, amely a következőket határozza meg:

„A termékdíjfizetési kötelezettség alól - az egyéb hőolajtermék és a reklámhordozó papír kivételével - mentesség szerezhető, ha a kötelezett vagy a hasznosítást koordináló szervezet a hulladékká vált termékdíjköteles terméket - az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott mennyiségben és módon - hasznosítja, vagy a hulladékká vált termékdíjköteles terméknek hasznosításra történő átadás-átvételének tényét igazolja, és az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott feltételeket teljesíti.”

Ennek tükrében a csomagolás környezetvédelmi termékdíjának megfizetése alól mentesülhet a kötelezett, ha a jogszabályban meghatározott hulladék-begyűjtési és hulladékhasznosítási feltételek teljesülését igazolja.

Mentességet **kizárólag** a környezetvédelmi hatóság határozata alapján lehet igénybe venni. A mentességi eljárásban való részvétel alapján a mentesség megszerzésének **két típusa** létezik:

1. a hasznosítást koordináló szervezeten keresztül mentesség, illetve
2. az egyéni mentesség.

Hasznosítást koordináló szervezeten keresztül mentesség esetén a kötelezett „feladata” csupán a szervezettel történő szerződéskötés és hasznosítási díj fizetése, a mentességi eljárás egyéb lépéseit (ideértve a mentességhez szükséges hulladékkezelés igazolását is) a koordináló szervezet teszi meg.

Egyéni mentesség esetén a mentességi folyamat valamennyi szakaszáért a kötelezett felelős. A gyakorlatban az egyéni mentesség lehetősége abban az esetben lehet gazdasági szempontból előnyösebb, ha a köteleztnél képződő vagy a kötelezettséghez visszaáramló hulladékok mennyisége jelentős. Jelen írás az egyéni mentesség feltételeit és eljárását mutatja be.

1. A mentesség feltételei

Csomagolás környezetvédelmi termékdíja esetében a **mentesség feltétele**, hogy a kötelezett a mentesség tárgyében általa forgalomba hozott, illetve saját célra felhasznált termékdíjköteles csomagolás mennyiségének megfelelő, **hulladékká vált csomagolást begyűjtsön és tárgyévben hasznosítson**, vagy a tárgyévi hasznosításra való átadás-átvétel tényét igazolja. A kötelezett a begyűjtést és hasznosítást – a szükséges engedélyek birtokában – maga is elvégezheti, illetve hulladékbegyűjtő, előkezelő vagy hasznosító szervezet megbízásával is teljesítheti.

A hulladékhasznosítás mentességhez szükséges mennyisége tehát a kötelezett termékdíj-kötelezettségének alapjához kapcsolódik. A **csomagolást termékdíj-kötelezettség alapja** két részmennyiségből áll össze:

- a kötelezett által **elsőként forgalomba hozott csomagolás**: ide tartozik a kötelezett által létrehozott¹ és forgalomba hozott csomagolás és a külföldről behozott áru továbbforgalmazott csomagolása;
- a kötelezett által **saját célra felhasznált csomagolás**: ide tartozik a kötelezett által nem forgalomba hozatalhoz kapcsolódóan létrehozott csomagolás és a külföldről behozott áru nem továbbforgalmazott (behozatalt követően a termékről lebontott) csomagolása.

A mentesség feltételei a két kötelezettségtípus (forgalomba hozott, illetve saját célra felhasznált csomagolás) szerint különböznek.

¹ A termékdíj fogalomrendszerében a csomagolás létrehozója nem a csomagolóeszköz gyártója, hanem a csomagolást végző gazdálkodó.

a) A mentesség feltételei a forgalomba hozott csomagolás esetében

A forgalomba hozott csomagolás termékdíja alóli mentesség feltételei:

- a kötelezett a forgalomba hozott csomagolásból keletkező hulladékot anyagfajtánként elkülönítve **összegyűjti**, és azt az 1. sz. táblázatban szereplő arányban anyagában **hasznosítja**; (a környezetvédelmi termékdíjmentesség, a termékdíj visszaigénylésének és átvállalásának, valamint a használt gumiabroncs behozatalának feltételeiről szóló 53/2003. Korm. rendelet [Korm. rendelet]1. számú melléklet, bb) pont)
- a kötelezett igazolja, hogy az előző pont szerinti hasznosítás során az általa kezelt teljes kibocsátott csomagolási mennyiség legalább **8%-ának megfelelő hulladék lakossági szelektív hulladékgyűjtésből származik**;(Korm. rendelet 7/A.§ (1) bekezdés, b) pont)
- a kötelezett a forgalomba hozott mennyiség utáni **termékdíj-fizetési kötelezettség 2,5%-ának megfelelő összeget** a környezettudatos gondolkodás ösztönzése érdekében **tájékoztató tevékenységre fordít**.(Korm. rendelet, 1. számú melléklet ba) pont)

Év	2010	2011	2012
Hasznosítási arány	56%	59%	62%
Anyagában történő hasznosítási arány	40%	47%	55%
Minimális hasznosítási arányok (csomagolás anyagoként)			
Papír	60%	60%	60%
Fa	15%	16%	17%
Üveg	32%	45%	60%
Műanyag	21%	22%	23%
Társított	21%	22%	23%
Fém (beleértve az önállóan elszámolható alumíniumot is)	50%	52%	55%
Alumínium	29%	35%	40%

1. sz. táblázat: A forgalomba hozott csomagolás termékdíja alóli mentességhez szükséges hasznosítási arányok. **(A táblázat a 100%-os termékdíjmentesség feltételeit tartalmazza.)**

Az újrahasználat (többutas) csomagolások után a mentességhez szükséges hasznosítási kötelezettség alapja F-(V-S), ahol

- F: a forgalomba hozott újrahasználatos csomagolás mennyisége,
- V: a visszagyűjtött újrahasználatos csomagolási összetevő mennyisége,
- S: a visszagyűjtött újrahasználatos csomagolási összetevőből leselejtezett mennyiség.

FONTOS: Az 1995. évi LVI. törvény 20. § 17. pontja értelmében lakossági szelektív hulladékgyűjtés a települési hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló külön jogszabályban meghatározott települési szilárd hulladék egyes összetevőinek az újrafeldolgozás, a visszanyerés vagy az energetikai hasznosítás érdekében végzett elkülönített (szelektív) begyűjtése, amelyet **közszolgáltató végez**. A mentesség lakossági szelektív gyűjtésre vonatkozó feltétele tehát csak közszolgáltatón keresztül teljesíthető.

b) A mentesség feltételei a saját célra felhasznált csomagolás esetében

A saját célra felhasznált csomagolás termékdíja alóli mentesség feltétele, hogy a kötelezett a saját célú felhasználás során keletkező csomagolási hulladékot anyagfajtánként elkülönítve összegyűjtse, és azt legalább a 2. sz. táblázatban szereplő arányban anyagában hasznosítsa. (Korm. renelet, 1. számú melléklet ba) pont)

Év	2010	2011	2012
Hasznosítási arány	56%	59%	62%
Anyagában történő hasznosítási arány	40%	47%	55%

2. sz. táblázat: A saját célra felhasznált csomagolás termékdíja alóli mentességhez szükséges hasznosítási arányok. **(A táblázat a 100%-os termékdíjmentesség feltételeit tartalmazza.)**

c) A teljes mentességből kizárt csomagolástípusok

A hatályos termékdíj-szabályozás szerint nem vagy csak részben szerzhető hulladékhasznosítással mentesség a következő csomagolások esetében.

(1) Az ún. **kereskedelmi csomagolások** (italok fogyasztói csomagolása /pl. műanyag palack, fémdoboz/ és műanyag bevásárlótáskák) esetében **nincs lehetőség mentességi kérelem benyújtására**, hasznosítás esetén a kötelezettség a termékdíj-bevallás keretében levonással csökkenthető.

(2) Az általános hasznosítási feltételek teljesítése csak 80%-os mentességet alapoz meg a csomagolásra használt **műanyag zacskó és zsák** esetében, ha a következő feltételek teljesülnek:

- a termék a forgalmazás helyén, a forgalmazott termékhez csomagolásként vagy csomagolási funkcióval adott műanyag zsák és zacskó (ideértve a kúp alakút is),
- amelynek vámtarifaszáma 3923 21 vagy 3923 29, és
- a termék nem minősül kereskedelmi csomagolásnak.

Ezen műanyag zacskók után a 80%-os mértéken felüli mentesség abban az esetben szerzhető meg, ha a kötelezett 2011-ben legalább 40%-ban, 2012-ben legalább 50%-ban alkalmaz a műanyag zacskóval megegyező használati célú, környezetbarát védjeggyel rendelkező csomagolást. A 80%-on felüli mértékre vonatkozóan külön mentességi kérelmet kell benyújtani.

A cikket folytatjuk.

dr.Havas-Kovács Gabriella

2010. május